

Het klimaat na Durban: is er nog hoop? (22.2.12)

Het was even slikken tijdens de lunchpauze op vrijdag 10 februari in het Europahotel In Gent. Drie Durbanreizigers kwamen hun verhaal delen en een probeerden een antwoord te geven op de vraag 'is er nog hoop voor het klimaat?' na de vrij besluiteloze en dus desastreuze klimaattop in het Zuid-Afrikaanse Durban eind 2011.

De protagonisten en de arena

Het publiek was bevoorrecht om niet alleen drie deelnemers aan de laatste klimaatconferentie in Durban te mogen beluisteren, alle drie de heren zetelen namens hun organisatie ook in de nationale klimaatcoalitie. Ervaren spelers uit nationale divisie dus: Bert De Wel van de studiedienst van het Vlaams ACV, Pieter Verbeeck van de studiedienst van het Vlaams ABVV en Mathias Bienstman, beleidsmedewerker van de overkoepelende organisatie Bond Beter Leefmilieu. In die volgorde namen ze het woord en hadden ze hun presentatie onder elkaar verdeeld.

De liberale vakbond ACLVB zorgde voor de setting en de hongerige magen op het middaguur van gebeuren. In het vervolg van deze impressie tracht ik de essentie van hun betoog weer te geven.

Een zeer recent probleem

Bert De Wel stak van wal en begon met de mondiale klimaatbesprekingen te kaderen door terug te keren in de tijd. Heel ver moest hij daarvoor niet terug. Het startte in 1992 met het klimaatverdrag in Rio dat uitmondde in het Kyotoprotocol (1997). Dit protocol trad pas 8 jaar later, in 2005, in werking en loopt dit jaar af.

Het Kyotoprotocol was dan ook nog vooral een symbolisch akkoord: voor de eerste keer konden enen reeks afspraken gemaakt worden op wereldvlak om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Het had uiteindelijk maar een impact op 1/3 van alle emissies wereldwijd. Landen als China en de Verenigde Staten weigerden het te ratificeren en intussen lopen ook andere grote industrielanden als Canada, Rusland en Japan er uit.

Europa speelt dan weer een voortrekkersrol in de debatten en het nemen van maatregelen. Als het goed is, mag het ook gezegd worden. Ze ondertekenden het Kyotoprotocol en streven nu naar 20/20/20 in 2020: 20% reduceren, 20 % hernieuwbare energie en 20% efficiënter in 2020.

Waar zijn we het over eens?

Het is een globaal probleem en moet dus ook globaal worden aangepakt, met bindende maatregelen op papier, vrijwilligheid volstaat niet. Niets doen is geen optie.

Voor de meeste wetenschappers is de link tussen de uitstoot van CO₂ en broeikasgassen en de opwarming van de aarde heel waarschijnlijk. De delicate grens met rampspoedige klimaatscenario's ligt op een stijging van de gemiddelde temperatuur met 2° C, eigenlijk net iets minder nog. Om de opwarming van de aarde onder die delicate grens te houden moet er nu dringend een nieuw bindend internationaal klimaatakkoord komen.

Het is een bijzonder moeilijke oefening die moet gemaakt worden door zeer veel diverse spelers met verschillende belangen. Er is immers een zeer ongelijke uitstoot per persoon in de wereld. Inwoners van de Verenigde Staten en Europa scoren zeer hoog qua uitstoot, de ontwikkelingslanden sluiten de lijst.

Een land als China scoorde qua uitstoot begin jaren '90 als een ontwikkelingsland, vandaag staan ze in de top. Hebben ze dan recht om wat uitstoot in te halen als er nu een norm vastgelegd wordt voor de grote spelers?

Elke komma telt

Het proces van zo'n conferentie is zeer ingewikkeld met verschillende werkgroepen die soms op hetzelfde moment naast elkaar onderhandelen. Het gaat ook over teksten die tot op het woord onderhandeld worden en waar iedereen op het einde zijn uitdrukkelijk akkoord moet aan geven.

Soms kan één zin een overwinning betekenen, maar meteen ook weer de inzet zijn van nieuwe interpretaties en discussies op een volgende klimaattop.

Zo zijn de vakbonden trots dat ze op de klimaatconferentie in Cancún (2010) de term 'rechtvaardige transitie' voor het eerst konden doen opnemen in de teksten, wat een rechtstreekse verwijzing betekent naar werknemers.

Inzet en outcome Durban

De inzet van de klimaatconferentie in Durban was niet minnetjes: komt er een opvolging van Kyoto na 2012? Over het resultaat ervan lopen de meningen uiteen, afhankelijk van de organisaties en hun belang. De sprekers vinden dat de conferentie geen vooruitgang gebracht heeft. De deelnemers hebben eigenlijk afgesproken dat ze dringend moeten afspreken: het Durban Platform wil tegen 2015 een globaal bindend akkoord dat ingaat vanaf 2020. Dat is zowat de conclusie.

Intussen wordt tegen beter weten in verder gepokerd met de thermostaat van de aarde.

Jan Maertens

ACV Gent-Eeklo

Hieronder een sfeerbeeld van deze leerzame bijeenkomst

Links

[Wie stoot wat uit?](#)

Foto Jan Maertens